Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetu.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
la administrațiune, piața mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 66. Brașovŭ, Joi, 23 Martie (4 Aprilie) 1895.

Nou abonamentŭ
la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1895 st. v.

se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	12 fl.
pe șése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	40 francĭ
pe șése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	2 fl.
pe șése lunĭ	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	8 francĭ
pe șése lunĭ	4 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Băncĭ unguresci intre Românĭ.

I.

Brașovŭ, 22 Martie v. 1895.

Datorimŭ c'unŭ rĕspunsŭ preotului românŭ din Sesarmŭ, care ni-a înscinţatŭ despre opintirile Ungurilorŭ de a înființa „băncĭ" printre Românii din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca și ni-a rugatŭ sĕ dămŭ unŭ sfatŭ conducĕtorilorŭ poporului românŭ de acolo, ce atitudine sĕ observe ťață cu acele opintirĭ.

Cu dreptŭ cuvêntŭ este îngrijată inteligența română din acelŭ ținutŭ de urmările, ce le póte avé pentru ea și pentru poporŭ organisarea de reuniunĭ de împrumutŭ maghiare, la îndemnulŭ și cu ajutorulŭ stăpânirei, prin satele locuite de Românĭ.

Bine au înțelesŭ fruntașii poporului nostru de acolo, că Ungurii nu vorŭ sĕ înființeze reuniunile aceste prin satele române, cum au făcutŭ în Cristurŭ, Uriu, Spermezeu și Chiuza, de dragulŭ poporului românŭ, ca sĕ-lŭ aducă din starea lipsită, în care se află, la bunăstare, ci urmărescŭ scopurĭ multŭ mai egoiste de speculă.

Despre natura și însemnătatea acestei specule însĕ, ni-se pare, că ómenii noștri nu și-au datŭ pe deplinŭ sémă. Décă ei — după cum ne spune corespondența publicată în numĕrulŭ de Marțĭ alŭ fóiei nóstre — suntŭ de părere, că Maghiarii urmărescŭ cu înființarea acelorŭ reuniunĭ scopulŭ de a paralisa băncile nóstre, de a subjuga materialicesce pe micii agricultorĭ și inteligențĭ românĭ dela sate, „ca sĕ nu se pótă mișca liberŭ în afacerile nóstre românescĭ", și de „a căpĕtuì mai mulțĭ domnișorĭ ungurĭ fără de subsistență", ei au gâcitŭ motivele cele mai apropiate ale acțiunei unguresci din cestiune, déră n'au pĕtrunsŭ încă pe deplinŭ planulŭ machiavelicŭ, ce ea îlŭ urmăresce.

Nu-i vorba aicĭ numai de a ține în dependență materială pe sătenii românĭ, ca de pildă la alegerile dietale sĕ se pótă esercia asupră-le o presiune, ca sĕ voteze pentru candidații guvernului. Au dovedit'o solgăbirĕii și notarii tocmai în comitatulŭ Solnocŭ-Dobêcei, că și fără institute de banĭ maghiare ei au destule mijlóce de a terorisa și a face pressiunĭ în scopulŭ acesta. Ținta, ce-o urmărescŭ déră prin organisarea amintită, este multŭ mai mare. Ei au dat'o pe față din nou ḑilele acestea în dietă — este ținta de a cuceri pe cale socială și economică poporulŭ nostru pentru *maghiarismŭ.*

Intre cele 61 de petițiunĭ ale municipiilorŭ pentru luarea de mĕsurĭ spre înfrênarea mișcării în sînulŭ naționalitățilorŭ, asupra cărora a discutatŭ dieta ḑilele aceste, cea mai de frunte, care a datŭ așa ḑicêndŭ directiva, a fostŭ aceea a Ungurilorŭ clușienĭ,

Unŭ punctŭ însemnatŭ din acésta petiție a Clușienilorŭ, înaintată dietei încă din Octomvre 1893, tratéză despre băncile române, și modulŭ și spiritulŭ, în care este redactatŭ acestŭ punctŭ, ne dă lămurirea de lipsă asupra planului, ce se urmăresce acuma prin organisarea de societățĭ cooperative de împrumutare maghiare prin satele locuite de Românĭ.

Băncile române, se ḑice aicĭ, cu legăturile lorŭ de interese prindŭ în cursă întréga massă a poporului. „*Caracterulŭ românŭ de rassă* nicĭ chiar în bisericele și scólele Românilorŭ nu'șĭ găsesce o espresiune mai hotărîtă ca în aceste institute. Firma lorŭ, comptabilitatea, corespondența, direcțiunea e — românéscă; acționarii și deponenții încă suntŭ Românĭ.... mare parte a preoților români *din iubirea de rassă* se consideră ca agențĭ benevolĭ ai acestorŭ institute... și în fruntea lorŭ stau în cea mai mare parte ast-felŭ do advocațĭ, preoțĭ și funcționarĭ pensionațĭ românĭ, carĭ aprópe fără de esceptiune suntŭ agitatorĭ notoricĭ" — cu alte cuvinte suntŭ Românĭ credincioșĭ némului lorŭ.

„Caracterulŭ românŭ de rassă" precum și „iubirea de rassă" este déră ce face sĕ apară Ungurilorŭ Clușienĭ atâtŭ de periculósă nu numai influința, ce-o esercită băncile române asupra poporului, ci și „direcțiunea" ei.

Din causa acésta ei cerŭ în petiția lorŭ un control mai strictŭ din partea statului asupra institutelorŭ de banĭ române, cu următórea motivare caracteristică:

„Unŭ astfelŭ de controlŭ este necesarŭ nu numai în interesulŭ averii acționarilorŭ, ci și *pentru că banii,* — carĭ cu dreptŭ suntŭ considerațĭ în epoca nóstră, ca unulŭ dintre cele mai principale mijlóce ale fericirii, și carĭ tocmai pentru aceea *au o influință necalculabilă și asupra inclinațiunei și a vieții spirituale a poporului — sĕ nu priméscă unŭ caracterŭ de rassă* și sĕ nu devină astfelŭ unŭ *mijlocŭ de agitațiune*"....

Este absurdŭ din punctŭ de vedere alŭ sciinței economice de a confunda banulŭ cu caracterulŭ de rassă, déră în capetele sucite și înfierbêntate ale șoviniștilorŭ ungurĭ s'a încuibatŭ odată idea, că banulŭ în mâna Românului este periculosŭ, când contribue ca înclinarea lui și viéța lui spirituală sĕ nutréscă și sĕ întăréscă caracterulŭ sĕu românŭ.

Banulŭ, ca mijlocŭ alŭ unei fericirĭ, care sĕ țintéscă la ridicarea muncei și a consciinței naționale a Românului, este o adevĕrată oróre pentru d'alde Bartha și soțĭ, de aceea ei umblă sĕ paraliseze efectulŭ binefăcĕtorŭ alŭ banului pentru desvoltarea românismului, încercândŭ în totŭ chipulŭ, prin forță și prin seducere, sĕ substituiéscă influenței banului românescŭ influența banului unguresc.

Contrarii noștri vĕdŭ bine, că cu mĕsurile coercitive, ce le cere petiția Clușenilorŭ, nu vorŭ puté dobêndi nimicŭ în direcția de a schimba „caracterulŭ de rassă" alŭ banului, ce circuléză dela băncile române între massele poporului, de aceea s'au gânditŭ sĕ întreprindă acea acțiune economică, de care este vorba aicĭ, căutândŭ a esploata influința banului în direcțiune contrară caracterului de rassă românŭ.

Poporulŭ românŭ țĕranŭ are lipsă de banĭ — și-au ḑisŭ ei — de ce sĕ nu-i împrumutămŭ noi banii aceștia, făcêndŭ astfelŭ de-o parte concurență băncilorŭ române, ér de altă parte câștigândŭ noi „influința necalculabilă, ce-o are banulŭ asupra

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Rosa uitată.

Narațiune istorică, de Silvestru Frey.

(Fine.)

Peste Zarskoje-Selo domnia érășĭ o liniște adêncă. Mulțimea de óspețĭ, carĭ petrecuse ultimile sĕptĕmânĭ aicĭ, părăsise castelulŭ.

Inaintea tuturora o făcŭ acésta Eudoxia Rasumin, însoțită de unchiulŭ ei, principele Odașkoff.

Incă în aceeașĭ séră, în care se petrecuse scena de mai susŭ, alergà dênsa, călare pe calulŭ ei negru, prin înalta pórtă de gratii, spre pădurile, carĭ asemenea unorŭ negre umbre se întindeau de jurŭ împrejur, și înspre unŭ viitorŭ întunecosŭ, ca și acestea.

In schimbŭ Țarulŭ și soția sa petrecură în cea mai intimă viéță familiară luminósele ḑile de vară, ce urmară. Ei se regăsiră după-ce întunecósa umbră, ce-i despărțise, fusese alungată într'unŭ modŭ fericitŭ.

In decursulŭ ḑilei Alexandra Feodorowna ședea cu mai mare plăcere și mai adeseorĭ pe terasa, care se întindea de-alungul castelului, și acolo se ocupa dênsa séu cu cusutulŭ, séu cu cetitulŭ. Séra sosia apoi și Țarulŭ, ca în cerculŭ alorŭ sĕi sĕ afle liniște și distracțiune după obositórea sarcină a grijilorŭ de peste ḑi, pe carĭ 'i le causa guvernarea marelui imperiu.

Se 'nțelege de sine, că generalulŭ de Klinger încă nu lipsea. Grația împĕrătesei o poseda deja în mare gradŭ, ér acuma se străduia chiar și Țarulŭ, ca sĕ 'i-o arate și pe a sa în deplină mĕsură.

Se vorbia se fórte multŭ despre întêmplările cele mai nouĕ, în carĭ Țarulŭ arătase bĕtrânului rĕsboinicŭ astfelŭ de încredere, care de abia se putea crede posibilă dela o ființă atâtŭ de severă și atâtŭ de închisă, ca a Țarului Nicolae.

— „Eu n'am iubitŭ nicĭ-odată pe Eudoxia Rasumin", ḑise dênsulŭ, când se afla odată singurŭ cu generalulŭ. „Dér îțĭ mărturisescŭ sincerŭ, că acea femeiă nu era de locŭ departe, de a câștiga putere asupra mea. Ea scia fórte bine, sĕ-'șĭ ascundă propriile ei dorințe sub masca unui patriotismŭ înfocatŭ."

— „Se ḑice, că dênsa a părăsitŭ St. Petersburgulŭ", observà generalulŭ.

— „Eu 'i-am datŭ sĕ înțelégă, că ar face mai bine, sĕ-șĭ alégă vre-unŭ altŭ locŭ de petrecere. Se ḑice, că dênsa a și plecatŭ la Parisŭ: acolo póte țese în dragă voie intrigĭ și-șĭ póte arunca lațulŭ după vre-unŭ altulŭ".

Ambii bărbațĭ steteră unŭ momentŭ tăcuțĭ, lângă olaltă.

— „Vĕ potŭ oferi o țigare?" întrebà Țarulŭ.

— „Majestatea Vóstrĕ e prea grațiósă!" — Nicolae oferì generalului o havana, luându-șĭ tot-odată și pentru sine una din plina lui tabacheră.

Și îndată după aceea se înălțau albastre rotogóle de fumŭ, pline cu acelŭ plăcutŭ parfumŭ, pe care numai celŭ mai finŭ tutunŭ îlŭ póte rĕspândi.

— „Am voitŭ deja de multŭ sĕ vĕ întrebŭ, iubite generale, de modulŭ cum ațĭ ajunsŭ în plăcuta posițiune de a face lumină în afacerea cu straja", reîncepŭ Țarulŭ conversațiunea.

— „O, lucrulŭ e câtŭ se póte de simplu! Majestatea Vóstrĕ n'a auḑitŭ nicĭ-odată de Sonja?"

— „De Sonja? Nu, nicĭ-odată!"

— „Sonja Porfyrowna este cronica vie a satelorŭ, carĭ suntŭ situate în jurulŭ castelului Zarskoje-Selo. Dênsa e o străveche bunică, ce locuesce în apropiere. Ca fată tînĕră, ea a slujitŭ aicĭ, în castelŭ. Totŭ, ce a auḑitŭ séu a vĕḑutŭ însașĭ decĭ este săpatŭ adêncŭ în memoria sa. Și ea le păzesce aceste lucrurĭ, ca pe cea mai scumpă comóră în esistența ei, de altŭ fel nu tocmai îmbururătóre și décă le împărtășesce cuiva trebue sĕ aibă deplină convingere, că respectivulŭ e demnŭ de acésta!"

— „Și cum ai făcutŭ acéstă cunoscință?"

— „Sonja adună vara buruenĭ de totŭ soiulŭ, cu carĭ apĕră poporulŭ dela țéră în órele de primejdiă. Astfelŭ o întêlnii odată când îșĭ urmăria prin parculŭ dela Zarskoje-Selo acéstă umană misiune. Eram în apropierea tainicului locŭ, care ne causase tuturorŭ atâta bátea de capŭ. Sprijinindu-'șĭ capulŭ cu mâna, se pleca dênsa printre feregĭ și privia nemișcată la straje. Unŭ cu-

înclinaţiunei şi a vieţii spirituale a poporului“ şi folosindŭ astfelŭ banulŭ ungurescŭ ca mijlocŭ de agitaţiune pentru interesele maghiarismului?

Aşa s'a zămislitŭ idea de a se înfiinţa cu ajutorulŭ unei marĭ băncĭ ungurescĭ din Pesta societăţĭ cooperative de împrumutare prin satele românescĭ din comitatulŭ Solnocŭ-Dobâcei şi din alte comitate.

Idea maghiarisării jócă déră şi aicĭ rolulŭ principalŭ şi acésta nu trebue sĕ-o scape din vedere nicĭ unŭ momentŭ fruntaşii poporului nostru.

Ceea ce credemŭ noi, că trebue neapĕratŭ sĕ se întêmple din partea lorŭ faţă cu acestŭ nou planŭ de cucerire, vomŭ arăta într'unŭ viitorŭ articulŭ.

Atentatŭ contra monumentului-Hentzi.

Despre atentatulŭ cu dinamită, sĕvêrşitŭ ierĭ nópte contra monumentului-Hentzi, „*Budapesti Hirlap*“ aduce următórea scire:

Nóptea la 1 óră, o esplosiuna, ca unŭ tunetŭ, sgudui piaţa Sf. George (Buda). *Ferestrile dela tóte casele din piaţă, precum şi dela palatulŭ ministrului preşedinte, dela palatulŭ archiducelui Josifŭ, şi dela staulele Curţii au fostŭ sdrobite totalŭ*, ér locuitorii acestorŭ locuinţe fugiră spăriaţĭ, ca sĕ afle causa esplosiunei.

In fiă-care se născu mai întâiu gândulŭ, că **contra momentului Hentzi s'a făcutŭ atentatŭ**. De faptŭ aşa s'a şi întêmplatŭ. S'a făcutŭ îndată cercetare şi s'a constatatŭ, că monumentulŭ-Heutzi era sĕ fiă aruncatŭ în aerŭ.

Căpitanulŭ supremŭ *Selley*, care a fostŭ avisatŭ prin telefonŭ despre acésta, s'a dusŭ peste câte-va minute la faţa locului, însoţitŭ de-o mare gardă de poliţiştĭ, ca sĕ-şĭ ia informaţiunĭ asupra întêmplării.

Cei ce umblaseră între órele 12 şi 1 pe piaţa st. George, au vĕdutŭ unŭ omŭ ţinĕrŭ de înfăţişare elegantă şi în vesminte deschise, care umbla în jurulŭ statuei, şi se părea, ca şi când ar fi pusŭ ceva pe piedestalulŭ ei. Apoi cu paşĭ repedĭ o luà spre suburbiulŭ Christina...

Ce privesce atentatulŭ, putemŭ constata, că statua n'a suferitŭ vătĕmărĭ considerabile. S'au ruptŭ numai câteva gratii din grilajulŭ, ce încunjură monumentulŭ, statua însĕ a rĕmĕsŭ întrégă.

Din telegrama nóstră de ierĭ se scie, că atentatorulŭ a fostŭ prinsŭ. Elŭ se numesce **Adrianŭ Szelles, redactorulŭ foiei „Olvasd“**, care a fostŭ condamnatŭ la 6 lunĭ închisóre pentru laesa-Majestate.

In interesulŭ adevĕrului istoricŭ.

In opulŭ sĕu „*Szabadságharczunk és a dakoromán törekvések*“, d-lŭ *Jancsó Benedek* reproduce la pag. 145 o scrisóre, ce a trimis'o Ludovicŭ Kossuth lui Bem, în care se dicŭ următórele: „Am onóre a te încunosciinţa, că d-lŭ Bălcescu, împuternicitulŭ partidei valahe şi ca încredinţatŭ alŭ Valahilorŭ din Munţĭ, mi-a trimisŭ o scrisóre a lui Iancu, în care conducĕtorii se légă sĕrbătoresce, că *vorŭ pregăti poporulŭ pentru uniune*, ér şi până atuncĭ, când întregŭ poporulŭ va fi câştigatŭ pentru acéstă causă, vorŭ ţinė strînsŭ la neutralitate faţă cu armatele nóstre“...

Asertiunea acésta a lui Kossuth póte sĕ arunce o umbră nefavorabilă asupra caracterului statornicŭ şi decisŭ alŭ nemuritorului erou românŭ, presentându-lŭ ca pe unŭ omŭ, care de dragulŭ ideilorŭ kossuthiste, ar fi fostŭ în stare sĕ jertféscă principiulŭ cardinalŭ pentru care elŭ s'a luptatŭ cu atâta bravură şi consciinţă de sine până la căderea terorismului maghiarŭ prin capitularea dela Şiria.

Póte, ca în momente de strîmtóre, căpetenia terorismului ungurescŭ, sĕ fi adresatŭ o ast-felŭ de scrisóre lui Bem, ca sĕ-i mai însufle curagiu. Ba se póte şi aceea, ca în partea întâiu a scrisorii lui Kossuth sĕ fiă ceva umbră de adevĕrŭ, sciutŭ fiind, că unulŭ dintre representanţii mişcării de pe atuncĭ din România, a fostŭ în Munţĭ şi a conferitŭ cu Iancu în Câmpenĭ. Insĕ *nime nu va pute documenta, că Iancu ar fi datŭ o declaraţiune de conţinutulŭ şi înţelesulŭ scrisorii lui Kossuth*, în ceea ce privesce „*pregătirea poporului pentru uniune*“ şi încă chiar din partea conducĕtorilorŭ, carĭ, după fantasia lui Kossuth, s'ar fi „legatŭ sĕrbătoresce“ pentru acésta.

Avemŭ din potrivă o classică mărturiă, care *desminte formalŭ* acéstă asertiune falsă a lui Kossuth faţă cu Iancu şi ceilalţĭ prefecţĭ şi tribunĭ, carĭ tocmai pe atuncĭ combătură cu succesŭ admirabilŭ contra insurgenţilorŭ maghiarĭ. Ĕtă ce dice prefectulŭ de legiune *Vasilie Moldovanŭ*, la pag. 154 a Memoriilorŭ sale, carĭ au eşitŭ de sub tiparŭ dilele aceste:

„Kossuth... în dorinţa de a dobêndi pe Românĭ pe partea sa... a trimisŭ din Seghedinŭ pe doi boerĭ din România, cu plenipotenţa şi înviaţiunea a-şĭ cerca norocului. Spre scopulŭ acesta s'a ţinutŭ o conferenţă, la care a luatŭ parte Iancu, Balintŭ, Axente, Vlăduţŭ, eu şi alţii. La conferinţa acésta a participatŭ şi Nicolae *Bălcescu*, care în colorĭ vii ni-a descrisŭ despotismulŭ muscălescŭ, éră din partea nóstră i-se rĕspundea cu crânceniile terorismului maghiarŭ... *Nu era putere omenéscă, care sĕ fi putută insufla simpatiă pentru causa nedréptă a Maghiarilorŭ*, carĭ prin „nemzet egység“ decretaseră desnaţionalisarea naţiunei române şi a celorlalte naţionalităţĭ. ....Astfelŭ déră N. Bălcescu s'a depărtatŭ din Munţĭ, *fără a duce ceva mângăere pentru Kossuth*, cu atâtŭ mai puţinŭ vr'o declaraţiune liniştitóre. *Ar fi şi o absurditate a crede*, că Românii, carĭ *considerau uniunea Ardélului cu Ţera unguréscă de mórtea naţiunei lorŭ;* carĭ au combătutŭ vitejesce cu armele până la căderea terorismului maghiarŭ; carĭ au vĕdutŭ şi cunoscutŭ caracterulŭ lui Kossuth din scrisorile acestuia adresate lui Dragoşŭ şi Hatvani; carĭ, în fine, au vĕdutŭ purtarea Maghiarilorŭ în tótă ţéra şi mai recentŭ în Abrudŭ, şi carĭ deplângeau mórtea lui Buteanu, Dobra, Molnar ş. a.—sĕ se fi însufleţitŭ, ca prin minune de Kossuth“ şi de uniune.

O altă dovadă, că Iancu n'a putută sĕ dea o ast-felŭ de declaraţiune lui Kossuth, suntŭ însĕ-şĭ cuvintele lui Iancu din scrisórea, ce a adresat'o lui Simonffy dreptŭ rĕspunsŭ la o scrisóre a „guvernorului“ cu data de 5 Iulie 1849. Ĕtă, ce a disŭ Iancu în acelŭ rĕspunsŭ:

„Eu, şi cu mine toţĭ Românii, considerămŭ pe Kossuth de unŭ rebelŭ, prin urmare *nu dorimŭ, ca unŭ atare sĕ ne cunóscă durerile şi dorinţele;* cu atâtŭ mai vîrtosŭ nu, că judecândŭ din antecedinţe, în cuvintele lui Kossuth nu se potŭ încrede ómenii de omeniă“.

Ĕr décă s'ar întêmpla, ca d-lŭ Jancso Benedek, orĭ alţĭ „istoriografi“ maghiarĭ, sĕ tragă totuşĭ la îndoială aceste puternice argumente, carĭ rĕstórnă cu desĕvêrşire legenda lui Kossuth despre „pregătirea spiritelorŭ pentru uniune“ din partea lui Iancu şi a celorlalţĭ conducĕtorĭ ai mişcării române din 1848/49, noi le mai aducemŭ unŭ argumentŭ şi mai puternicŭ scosŭ din însaşĭ scrisórea-rĕspunsŭ a lui Iancu către deputatulŭ Gozman, publicată totŭ în Memoriile lui *Vasilie Moldovanŭ.* Ĕtă ce dice între altele Iancu:

„*Rĕmânemŭ statornicĭ pe lângă punctele petiţiunei din 15 Maiu* (1848), alcătuite de tótă naţiunea... Nu suntemŭ în contră, ba dorimŭ, ca fii aiaceleeaşĭ mame, sĕ avem acelaşĭ amicŭ şi inimicŭ cu Maghiarii, *déră condiţiunile atinse le pretindemŭ realisate — fără de acele a muri mai bine suntemŭ resoluţĭ*“.

Urméză déră de sine, că cuvintele lui Kossuth din scrisórea adresată lui Bem, séu că s'au scrisŭ din partea celui dintâiu ca sĕ animeze pe celŭ de-alŭ doilea, séu că suntŭ unŭ falsificatŭ de cea mai rea specie, căcĭ nimenĭ nu va pută produce o declaraţiune în sensulŭ lorŭ cu iscălitura genuină a lui Iancu.

Unŭ Francesŭ despre Românĭ.

Publicistulŭ francesŭ *Raoul Chélard*, cunoscutŭ ca amicŭ alŭ Maghiarilórŭ, publică în „*Revue hebdomadaire*“ studiile, ce le-a făcutŭ elŭ cu ocasiunea unei *escursiunĭ politice în Ardélŭ*. Intre altele elŭ dice:

Ce privesce *maghiarisarea Românilorŭ*, póte că Maghiarii în inima lorŭ ar dori-o, suntŭ însĕ prea resonabilĭ (?), ca sĕ crédă realisarea acestui visŭ. Şi în Ungaria, se scie bine şi aceea, că la finea secolului XIX, după renascerea simţĕmêntului naţionalŭ, este imposibilŭ de-a desnaţionalisa masse compacte, precum suntŭ Românii, carĭ au o organisaţiă proprie bisericéscă.... Ce privesce deslegarea definitivă a cestiunei, Austro-Ungaria e destulŭ de puternică, pentru de a-şĭ apĕra integritatea teritorului sĕu. Massele române, îndată ce vorŭ vedé neproductivitatea agitaţiunilorŭ, se vorŭ supune conducerei elementelorŭ mai înţelepte, cărora le suride viitorulŭ. Guvernulŭ ungarŭ, ca orĭ şi care guvernŭ parlamentarŭ, se apăra cam slabŭ în contra agitaţiunei, o face chiar aşa ca şi guvernulŭ francesŭ faţă cu boulangismulŭ, şi lasă acţiune liberă agitatorilorŭ până atuncĭ, până când ei înşi-şĭ se prindŭ în mrejele lorŭ....

Astfelŭ scrie d-lŭ Chélard despre noi, şi ne pare rĕu, când trebue sĕ vedemŭ, că unŭ Francesŭ e în stare sĕ publice astfelŭ de părerĭ asupra Românilorŭ. Norocŭ însĕ, că suntŭ fórte puţinĭ ómenĭ de aceştia, parte orbiţĭ, parte mituiţĭ de agenţii guvernului maghiarŭ.

SCIRILE DILEI.

22 Martie.

Şcóle ungurescĭ printre Românĭ. In comitatulŭ Coşocnei se vorŭ înfiinţa în cursulŭ acestui anŭ încă două şcóle ungurescĭ de-ale statului, anume: una în *Suciagŭ*, pentru care suntŭ preliminaţĭ 9542 fl. 44 cr. Acésta va fi întocmită pentru doi învĕţătorĭ, fiindŭ împreunată şi cu unŭ asilŭ de copii. A doua şcólă se va înfiinţa în comuna *Suatŭ*. Pentru didirea acesteia, care va fi împreunată şi cu unŭ „Kisdedovo“, suntŭ destinaţĭ din partea ministrului de culte şi instrucţiune publică 27,057 fl. 22 cr. „Kolozsvár“ spune, că afară de acestea, se lucréză în presentŭ la planurile pentru ridicarea şi a altorŭ şcóle ungurescĭ de statŭ.

—o—

Adunărĭ kulturegyletiste. Dilele acestea două societăţĭ de maghiarisare şi-au ţinutŭ adunările generale, în carĭ s'a raportatŭ despre activitatea lorŭ maghiarisătóre. Una este „*Societatea unguréscă scolară regnicolară*“ cu sediulŭ în Budapesta. La adunarea acestei societăţĭ a presidatŭ viceprimarulŭ Carol *Gerloczy*, care în vorbirea sa de deschidere a espusŭ scopulŭ societăţii şi resultatele la carĭ a ajunsŭ. Scopulŭ acestei societăţĭ, dise Gerloczy, este de *a maghiarisa pe tóte terenele*, a ridica pepiniere de maghiarisare, adecă Kisdedovurĭ, mai alesŭ în ţinuturile locuite de nemaghiarĭ, dér mai alesŭ în comitatulŭ Pest-Pilis-Solt, unde locuescŭ *297,245 nemaghiarĭ.* Aceştia trebue făcuţĭ *Maghiarĭ cu orĭ-ce preţŭ.* — A doua societate este „Kulturegylet“-ulŭ din Bihorŭ, care încă face treburĭ „frumóse“ pentru maghiarisare.

—o—

La Neutra se va face nouă alegere de deputatŭ. Candidatulŭ „partidei poporale“ rĕmâne totŭ contele Ioanŭ *Zichy*, ér alŭ partidei guvernamentale este protonotarulŭ comitatensŭ *Janits.* Scirile, ce sosescŭ din Neutra, spunŭ, că se facŭ éráşĭ marĭ agitaţii în cercŭ, mai alesŭ guvernamentalii se pórtă fórte provocătorŭ. Contele *Zichy* a fostŭ Dumineca la Neutra, unde şi-a ţinutŭ vorbirea-programŭ. Foile guvernamentale inventéză felŭ şi felŭ de minciunĭ, bănuindŭ pe alegĕtorii lui Zichy, că ar voi sĕ provóce conflicte.

—o—

Dinstincţiune. „Kronstädter Tageblatt“ din locŭ primesce scirea telegrafică, că episcopulŭ gr. cat. alŭ Gherlei, *Ioanŭ Szabo* a fostŭ numitŭ *consiliarŭ intimŭ* alŭ Majestăţii Sale.

—o—

„Zastava“ persecutată. Procuratura supremă din Seghedinŭ a intentatŭ procesŭ de pressă pentru agitare contra diarului sêrbescŭ „Zastava“. Judele de instrucţiă din Seghedinŭ a ordinatŭ telegrafice, sĕ se facă perchisiţiă domiciliară în redacţiunea

---

vêntŭ produse altulŭ. De-órece eramŭ amêndoi bĕtrânĭ, încrederea se stabili îndată între noi. Astfelŭ îmĭ reuşi sĕ aflu, fără multă ostenélă, acea istorióră, care a putută deslega enigma“.

In timpŭ ce generalulŭ vorbia, se apropiase şi împĕrătésa.

— „Imĭ permiţĭ“, întrebà dênsa pe soţulŭ ei, punêndu-şĭ linŭ braţulŭ pe după gâtulŭ sĕu, „ca sĕ vĕdŭ odată pe Sonja?“

— „Tu mi-ai cetitŭ propria-mĭ dorinţă din inimă“, rĕspunse Nicolae. „Caută-o séu chiamă-o: noi vomŭ îngriji, ca bătrâneţea ei sĕ nu mai fiă îngreunată de nicĭ o lipsă“.

Sonja Porfyrowna primì din caseta privată a Ţarului o pensiune, care-i ajungea pentru de a-şĭ trăì într'unŭ modŭ liniştitŭ dilele.

Pe lângă multele istorióre, pe carĭ le păstra în memoria sa, ea mai putù adauge încă una nouă. Acésta tracta despre bunĕtatea Ţarului Nicolae şi a frumósei sale soţii.

— — — — — — — — — —

Din nou trecură câte-va sĕptĕmânĭ.

In Zarskoje-Selo domnise în acestŭ rĕstimpŭ o linişte deplină.

Părechea domnitóre plecase la o bae germană. Starea sănĕtăţii împĕrătesei, în urma emoţiunilorŭ sufletescĭ, pe carĭ avusese sĕ le 'ndure, se totŭ slăbia, aşa încâtŭ medicii declarară, că o cură este absolutŭ necesară.

Pe pămêntulŭ patriei dênsa aflà ajutorulŭ doritŭ.

Când se reîntórse la Zarskoje-Selo, tómna îşĭ mai arăta ultimele-i dile frumóse. Frundele pomilorŭ şi ale arborilorŭ începură a se îngălbini; numai sturzii şi pirulele îşĭ mai fluerau încă melodiile lorŭ.

Celŭ dintâiu momentŭ liberŭ, de care putù dispune împĕrătésa, îlŭ folosì spre a grăbi în parcŭ. Cu o putere magică era atrasă spre acelŭ locŭ, care jucase unŭ rolŭ atâtŭ de însemnatŭ în propria-i viéţă. Dér o mare mirare o cuprinse, când observà schimbarea, ce se făcuse aicĭ. Straja dispăruse; ér acolo, unde altădată cresceau în disordine spinĭ şi burueni, acum strălucea o mare de roze.

Unŭ strigătŭ de bucuriă se ivì pe buzele împĕrătesei.

Când se întórse, privì în ochii Ţarului.

— „Ce gingaşe surprindere mi-ai făcutŭ“, dise dênsa emoţionată, rădimându-şĭ capulŭ de umĕrulŭ înaltului ei bărbatŭ.

Elŭ o sărutà pe frunte.

— „Ele suntŭ suriórele tale“, replicà dênsulŭ, arătândŭ la florĭ, „şi le-am adusŭ din grădinele din Potsdam şi Sanssouci. — Suntŭ decĭ rose germane, dintre carĭ cea mai frumósă eştĭ tu însa-ţĭ!“....

Viéţa casnică a acestei părechĭ domnitóre aparţinù celorŭ mai fericite căsĕtorii, de carĭ póte aminti istoria. Ţarulŭ Nicolae fù adese-orĭ mândru, absolutisticŭ şi despoticŭ. Dér ca soţŭ fù modelŭ de fidelitate. Fiica Hohenzollernilorŭ decĭ n'a mai avutŭ nicĭ-odată causă de a se căi, pentru-că i-a urmatŭ într'o ţéră streină.

Longinŭ.

„Zastavei“, pentru ca sĕ se descopere manuscriptulŭ incriminatŭ.

—o—

Monarchulŭ nostru şi contele Kálnoky au gratulatŭ prinţului Bismark din incidentulŭ aniversărei ḑilei nascerei sale.

—o—

Invitare împĕrătéscă refusată. Din Berlinŭ se telegrafiéză, că la adunarea din 31 Martie a partidei poporale liberale, *Richter* a adusŭ în discusiune şi invitarea împĕratului Wilhelm la prânḑulŭ pentru Bismarck. Partida a hotărîtŭ unanimŭ, că vice-preşedintele partidei liberale, *Schmidt, nu este datorŭ a corespunde invitărei împĕratului.* In urma acésta Schmidt a adresatŭ o scrisóre mareşalului de curte, în care dă espresiă regretelorŭ, că nu póte participa la prânḑulŭ dela Curte.

—o—

De-ale armatei rusescĭ. Ministrulŭ de resbelŭ rusescŭ Wannowski a ordinatŭ o revisiune temeinică a regulamentului pentru întréga armată rusészcă. Tóte trupele suntŭ deja echipate cu puscĭ nouĕ.

—o—

Mare focŭ în Mentone. Erĭ şi alaltăerĭ a bântuitŭ în una dintre stradele principale ale oraşului Mentone, în Via Corso, unŭ focŭ îngrozitorŭ. Otelulŭ „des Anglais“ şi cincĭ alte palate au fostŭ cu totulŭ distruse. Paguba se urcă la 7 milióne lire.

—o—

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovanŭ. Au aparutŭ şi s'au pusŭ în vênḑare Memoriile lui *Vasilie Moldovanŭ* într'o broşură elegantă, de 11 cóle, formatŭ 8°. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poştalŭ; pentru România şi străinătate *1 francŭ 50 banĭ.* Comandele se facŭ la adresa: *Traianŭ H. Popŭ,* publicistŭ, *Braşovŭ* (Brassó). Comandele se efectuescŭ promptŭ şi sigurŭ. Doritorii de a poseda acéstă preţiósă seriere, suntŭ rugaţĭ a *grăbi cu procurarea ei* la numita adresă. Esemplare pe creditŭ nu se trimitŭ.

Comitatulŭ Albei inferióre şi-a ţinutŭ adunarea de primăvéră la 30 Martie n. c. Propunerea, de-a se trimite o adresă de adio guvernului Wekerle, a fostŭ puternicŭ combătută din partea d-lui canonicŭ *Gavrilă Popŭ* din Blaşiu.

Altŭ membru românŭ din Blaşiu, d-lŭ Dr. *Augustinŭ Bunea,* a combătutŭ, printr'unŭ lungŭ discursŭ, raportulŭ vice-şpanului arătândŭ, că nu este fidelŭ şi obiectivŭ, de-órece cele espuse în raportŭ cu privire la mişcările din timpulŭ procesului Memorandului nu corĕspundŭ adevĕrului. Vorbirea d-lui Dr. Bunea, după cum se vede dintr'unŭ raportŭ alŭ lui „Kolozsvár“, din care luămŭ aceste date, a produsŭ iritaţiă între Maghiarĭ.

Vice-şpanulŭ Csató János s'a mărginitŭ a da în scurte cuvinte ciniculŭ rĕspunsŭ, că „este datorinţa lui de-a da în raportŭ oglinda fidelă a lucrului şi décă din oglindă se reflecteză acestŭ chipŭ, causa nu este elŭ“. Cuvintele acestea ale vice-şpanului au îndemnatŭ pe d-lŭ canonicŭ Gavrilă *Popŭ* se dée din nou cuvêntulŭ, dér atuncĭ céta şoviniştilorŭ a începutŭ sĕ urle: „Cui îi vorbescĭ?“ „Nu te ascultămŭ!“ „Şedĭ josŭ, nu te înţelegemŭ!“ Din causa strigătelorŭ acestora, d-lŭ canonicŭ n'a pututŭ sĕ vorbéscă.

Amêndoi membrii românĭ şi-au ţinutŭ vorbirile în limba *română.* Nicĭ unulŭ dintre membrii maghiarĭ nu s'a simţitŭ în stare sĕ rĕspundă, ci prin voturile lorŭ s'au mărginitŭ de-a primi şi aproba întru tóte propunerile comisiunei, făcute, se 'nţelege, după calapodŭ unguresŭ.

Congregaţiunea

Comitatului Hunedóra, ţinută în Deva, la 30 Mart. n. c.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

(Fine).

D-lŭ *Franciscŭ Hossu Longinŭ,* continuândŭ, ḑise:

Da, onorab. Congregaţiune, cele ḑise de mine suntŭ adevĕrate; vĕ aducŭ la cunoscinţă şi aceea, că de unŭ timpŭ încóce nu odată s'a întâmplatŭ, că unii şi alţii dintre ţĕranii cei luiduiţĭ şi ne îndreptăţiţĭ au esclamatŭ, că *nu mai potŭ suferi* nedreptăţile, ce li-se facŭ, şi cu măhnire îşĭ esprimau *îngrijirea,* că ei nu mai au nicăirĭ nicĭ unŭ sprijinŭ, şi nu se mai potŭ stăpâni... (Vocĭ: Asta e agitare! Sgomotŭ).

Eĭ, şi vedeţĭ, în asemenea casurĭ, érăşĭ numai noi, pretinşii agitatorĭ, amŭ molcomitŭ şi amŭ liniştitŭ pe cei măhniţĭ, îndemnându-i sĕ nu se abată dela căile legale, ḑicêndu-le, sĕ sufere numai în pace, că totŭ li-se va face dreptate, care nu póte perì.

Când însĕ stăpânirea, în locŭ sĕ mai uşureze starea poporului, continuă cu alte şi mai marĭ persecuţiunĭ, atuncĭ, On. Congregaţiune, nu este cu putinţă, sĕ urmeze alta, decâtŭ, că va veni unŭ timpŭ, când nicĭ noi, cei ce suntemŭ atâtŭ de aprópe de poporŭ, nu-lŭ vomŭ mai puté molcomi (Sgomotŭ) şi atuncĭ rĕspunderea va cădé pe capulŭ acelora, carĭ au datŭ ansă la cele ce potŭ sĕ urmeze (Sgomotŭ, desaprobărĭ).

Puteţĭ sĕ aduceţĭ la cunoscinţă stăpânirei, că noi nicĭ pe-o cale nu voimŭ sĕ ne lăpădămŭ de némulŭ, din care facemŭ parte; că noi de ameninţărĭ şi întemniţărĭ nu ne intimidămŭ, ci drepturile nóstre le vomŭ pretinde totŭ-déuna şi în totŭ loculŭ!

Li-o puteţĭ spune şi acelora, carĭ ne ameninţă *cu ferŭ şi focŭ,* celŭ ce ameninţă *cu ferŭ şi focŭ, de ferŭ şi focŭ va perì.* Şi décă cine-va crede, că pe noi are dreptulŭ sĕ ne atace *cu ferŭ şi focŭ,* sĕ-o scie, că totŭ cu acelŭ dreptŭ şi noi ne vomŭ apĕra totŭ *cu ferŭ şi focŭ* (Sgomotŭ mare, desaprobărĭ, ameninţărĭ; Vocĭ: Asta e agitare!).

Precum vedeţĭ, am fórte multe motive, ca sĕ nu primescŭ propunerea comisiunei permanente, din contră, vinŭ sĕ facŭ contra-propunerea, ca numirea noilorŭ ministri sĕ o luămŭ simplu la cunoscinţă.

Deputatulŭ guvernamentalŭ alŭ cercului Hunedórei, d-lŭ Pogány Károly, reflectândŭ antevorbitorului, ḑise, că deşi constelaţiunile politice nu potŭ mulţumi pe mulţĭ, aceea totuşĭ nu este adevĕratŭ, că Românii suntŭ ameninţaţĭ cu ferŭ şi focŭ; ḑice mai departe, că suntŭ mulţĭ dintre Maghiarĭ, carĭ simtŭ necesitatea bunei înţelegerĭ între naţionalităţĭ, ceea ce dênsulŭ crede, că se va şi realisa, *décă* toţĭ, cu fidelitate, se vorŭ supune legilorŭ esistente.

A cerutŭ apoi cuvêntulŭ membrulŭ *Dr. Aurelŭ Munteanu,* care într'o vorbire lungă şi piperată cu dovedĭ nerestornabile, aducêndŭ mai multe casurĭ concrete, a luatŭ la resperŭ pe toţĭ ministrii de-arêndulŭ, arătândŭ portretulŭ politicŭ alŭ fiă-căruia, declarândŭ, în fine, că unorŭ ast-felŭ de ministri, nicĭ ca Românŭ, nicĭ ca membru alŭ Congregaţiunei şi nicĭ ca membru alŭ partidului naţionalŭ românŭ, încredere nu-i póte vota.

S'a mai încercatŭ a-şĭ apĕra stăpânii şi consilieriulŭ Ludovicŭ *Réthy,* dér nu i-a succesŭ de locŭ, căcĭ nimenĭ nu l'a aprobatŭ, — ba când în cestiune personală Dr. Aurelŭ *Munteanu* a dovedítŭ, că se prostii a vorbitŭ, înşi-şĭ prietinii lui au rîsŭ.

Punêndu-se însĕ cestiunea la votŭ, majoritatea a primitŭ totuşĭ propunerea comisiunei permanente.

Au urmatŭ apoi obiectele puse la ordinea ḑilei, carĭ s'au primitŭ mai tóte, fără multă vorbă. Causa cu fondulŭ de pensiune alŭ comunelorŭ din fostulŭ scaunŭ alŭ Orăştiei, unde e vorba de câteva mii, şi apelaţiunea în causa alegerei de primarŭ în Haţegŭ, au trecutŭ, fără ca din părţile respective sĕ fi venitŭ care-va sĕ-şĭ arate vitejia aicĭ.

Interesantă a fostŭ şi recercarea comitatului *Heves,* în causa §-ului 25 din art. de lege VI din 1889. Fişpanulŭ, alŭ doilea în comisiunea permanentă, nicĭ în Congregaţiune nu a pututŭ afla unŭ singurŭ membru, care sĕ facă contra propunere, decĭ s'a primitŭ cu unanimitate moţiunea de-a sprigini acea recercare, prin care se intenţionéză ştergerea acelui §.

In ordinea de ḑi, între *propunerĭ,* a fostŭ una şi a d-lui *Dr. A. Munteanu.* D-sa a propusŭ, ca *„regulamentulŭ internŭ“* sĕ se facă *şi în limba română,* ca membrii românĭ, carĭ nu sciu unguresce, sĕ scie, când şi unde au sĕ vorbéscă şi peste totŭ, ca membrilorŭ românĭ sĕ li-se facă înlesnirĭ, ca cu atâtŭ mai bine sĕ pótă lua parte la resolvirea cestiunilorŭ ajunse la ordinea ḑilei.

Cetindu-se atâtŭ propunerea, câtŭ şi motivele, protonotarulŭ, fără a aştepta, ca propunĕtorulŭ sĕ-şĭ motiveze şi verbalŭ şi mai pe largŭ propunerea, face contra-propunere, că adecă sĕ nu se facă acea înlesnire, că „acum e lume unguréscă“, şi ar fi împreunatŭ cu multe greutăţĭ, décă s'ar primi acea propunere.

La acestŭ obiectŭ încă s'a încinsŭ o discuţiune interesantă, şi membrii Dr. A. Munteanu şi F. Hossu Longinŭ au şi apĕratŭ causa limbei cu multŭ curagiu şi cu zdrobitóre motive. Ce sĕ-i facĭ însĕ, décă trăimŭ „în lume unguréscă“, căcĭ majoritatea a primitŭ trecerea la ordinea ḑilei.

O mare minune s'a întâmplatŭ totuşĭ. Unŭ membru maghiarŭ, d-lŭ *Lázár Árpád,* deputatŭ apponyistŭ din cerculŭ Dobrei, a pledatŭ pentru propunerea membrului Dr. Munteanu, ḑicêndŭ, că acea propunere nu alteréză ideia de statŭ maghiarŭ. La motivulŭ din urmă, sprigjinitorulŭ nostru şi-a căpĕtatŭ rĕspunsulŭ.

Cu acestea şedinţa s'a ridicatŭ.

Corespondentulŭ.

Conflictŭ între Anglia şi Francia?

Intre Anglia şi Francia domnesce érăşĭ o stare încordată din causa cestiunei africane. Şi care este motivulŭ iritaţiunei? Aparinţa a două espediţiunĭ francese în aşa numitulŭ teritorŭ alŭ companiei negre, dintre carĭ una a întratŭ în Buffa, ér cealaltă în Nupe, teritorĭ, carĭ conformŭ tractatului franco-englesŭ dela 1890, aparţinŭ Britaniei. Astfelŭ acuma atâtŭ Anglia, câtŭ şi Francia se plângŭ, că ar fi ofensate în drepturile lorŭ. Plângerile lorŭ însĕ suntŭ neîndreptăţite, deóre-ce tóte convenţiile asupra împărţirei Africei s'au încheiatŭ fără aprobarea respectivelorŭ popóre, şi legăturile încheiate cu principĭ séu cu regĭ africanĭ, în adevĕrŭ, nu au nicĭ o însemnătate, după cum o recunósce acésta chiar şi *Rochus Shmidt* în opulŭ sĕu mai nou scrisŭ asupra Africei ostice. Elŭ însuşĭ ḑice, că a încheiatŭ multe convenţiunĭ de acestea cu principĭ africanĭ, carĭ puneau mâna pe cele trei crucĭ subsemnate în actŭ, fără însĕ de-a înţelege conţinutulŭ şi însemnătatea actului.

Intreprinderea de espediţiunĭ în Africa vesticĕ nu va fi periculósă până atuncĭ, până când nu va duce la încurcăturĭ în Europa. Acum guvernulŭ englesŭ cere sĕ i-se dea din Parisŭ lămurirĭ asupra amintitelorŭ espediţiunĭ francese. Orĭ de care natură vorŭ fi însĕ acele lămurirĭ, totuşĭ la unŭ conflictŭ seriosŭ cu greu va ajunge lucrulŭ, căcĭ interesele Angliei şi ale Franciei, în ce privesce politica colonială, suntŭ totŭ cam aceleaşĭ, şi astfelŭ guvernele amberlorŭ state caută sĕ susţină raporte amicale.

Academia română

Sesiunea generală din anulŭ 1895.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1894—95.

(Fine.)

5. Averea repausatului Evanghelie Zappa, din care Academia are dreptŭ sĕ priméscă, conformŭ testamentului, 1000 galbinĭ pe anŭ, se află şi acum discutată înaintea justiţiei, între moştenitorii de sânge, statulŭ românŭ şi statulŭ elinŭ. Procesulŭ intentatŭ de Academie curatelei judecătorescĭ, în a cărei administrare se află averea, pentru plata vĕrsămêntului anualŭ, dela 1892 încóce, a fostŭ câştigatŭ la curtea de apelŭ din Bucurescĭ, şi sperămŭ, că în curêndŭ Academia îşĭ va primi sumele datorite ei pentru aceştĭ anĭ.

7. Depositulŭ de efecte alŭ Academiei se află, conformŭ art. 42 din statute, în păstrarea casei de depunerĭ şi consemnaţiunĭ. Consiliulŭ de administraţiune alŭ acestei case, la 11 Octomvre 1878, luase decisiunea de a scuti pe Academiă de taxa de depositŭ, pentru valorile sale. Actualulŭ consiliu, la 31 Ianuarie, a revocatŭ acea decisiune, hotărîndŭ, că chiar de a doua ḑi, Academia sĕ fiă supusă la taxă. Delegaţiunea, aflându de acésta, prin vice-preşedintele ei, D. V. A. Urechiă, s'a adresatŭ Băncei Naţionale, alŭ cărei consiliu a hotărîtŭ sĕ priméscă depositulŭ Academiei şi sĕ-lŭ păstreze, fără plată de taxe, şi la 1 Februarie a cerutŭ casei de depunerĭ restituirea depositului, care a fostŭ mutatŭ la Banca Naţională. Ast-felŭ, Academia a fostŭ ferită de o cheltuélă, care s'ar fi urcatŭ cam la 2.500 lei pe anŭ.

8. *Averea Academiei.* Inainte de a termina acéstă expunere, mĕ credŭ datorŭ a vĕ arĕta starea actuală a averei Academiei, sporită în modŭ considerabilŭ, de la serbarea aniversărei de 25 anĭ a instituţiunei nóstre, în 1891.

Averea Academiei se compune din 3 părţĭ deosebite:

a) Donaţiunĭ, cu destinaţiune generală, de ale cărorŭ venitŭrĭ Academia póte dispune după trebuinţele sale;

b) Donaţiunĭ cu scopurĭ determinate;

c) Subvenţiunile anuale ale Statului, din carĭ unele suntŭ la dispoziţiunea Academiei, altele au scopurĭ determinate.

Averea Academiei represintă unŭ capitalŭ totalŭ de lei 8.011.565 şi unŭ venitŭ totalŭ de lei 465.430.

Din acéstă avere Academia póte dispune astăḑĭ numai de venitulŭ capitalului de lei 7.535.017, adecă de lei 378.603.

Capitalulŭ Academiei, de lei 1.921.982, cu venitŭ actualŭ de lei 77.058 şi cu venitulŭ viitorŭ de lei 18,827, adecă în totalŭ lei 96,885, este singurŭ destinatŭ pentru cheltuelele generale.

Venitulŭ actualŭ de lei 301.545, alŭ capitalului de lei 6.089.583, are destinaţiunĭ speciale, conformŭ actelorŭ de donaţiune.

Dotaţiunea anuală a Academiei de către Statŭ este de lei 63.000, din carĭ lei 20.000 pentru cheltuelele generale şi lei 43.000 pentru cheltuelĭ cu destinaţiune specială, (lei 10.000 premii Lazărŭ şi Eliade-Rădulescu, lei 33.000 pentru publicaţiunile istorice Hurmuzaki).

Ast-felŭ, întrebuinţarea venitului Academiei de lei 465.430, este următórea:

Lei 23.827, de carĭ nu dispune încă. Lei 145.141 pentru cheltuelĭ generale, compuse din: Lei 77.058 venitŭrĭ propriĭ. Lei 48.083 prelevărĭ 15% dela fondurile speciale. Lei 20.000 subvenţiunea Statului; Lei 296.462 cu destinaţiune specială, adecă: Lei 301.545 venitŭrĭ proprii. Lei 43.000 subvenţiunea Statului. Lei 343.545, din care se scade: Lei 48.083 prelevările de 15% ale Academiei; Lei 465.430.

DIVERSE.

Constantŭ. Colonelulŭ rusescŭ şi totodată scriitorŭ militarŭ Nyljeff, a fostŭ osânditŭ în 1825 la mórte în furcĭ, fiind-că luase parte la o conjuraţiune contra împĕratului Nicolae I. Cândŭ era sĕ-lŭ esecute, funia se rupse. Intr'acea 'i s'a datŭ a înţelege, ca sĕ-şĭ céră agraţiare: „Cine ar mai şi puté trăi într'o ţéră, în care nicĭ funiile carneficelui nu-sŭ bune de nimicŭ!“ rĕspunse elŭ cu tonŭ înaltŭ, şi apoi merse din nou la mórte. O.

Literatură.

A apărutŭ Nr. 6 din anulŭ alŭ doilea alŭ revistei ilustrate pentru familie „Vatra“ avêndŭ următorulŭ sumarŭ: Césŭ rĕu, de Ionŭ Slavici; La Malaga (poesie), de C. Berariu; Literatura de astăḑĭ (trad), de E. Florescu; Hipnotismulŭ, de Sc. A. Stănescu; Prăvălia pisicei (urmare şi fine), după Balzac; Orgueil (Mândrie), poesie de Bonifaciu Florescu; Pescarii (urmare şi fine), de St. Basarabeanu; Cetatea fermecată (poveste), de Gr. Sima alŭ lui Ionŭ; Sub patrafirŭ (poesie), de George Coşbucŭ; Viora din Cremona, de Hoffmann, Tr. de C. Ramură; Două epigrame, de Sex. Tilŭ; Felŭ de felŭ, de * * *. Ilustraţiile: Unŭ solavŭ cetindŭ versurile sale; O vênătóre de mistreţĭ; Două excursioniste; Florĭ de macŭ; Familiă numerósă; Schoking; Dela balŭ mascatŭ.

Proprietarĭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 2 Aprilie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	123.85
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.35
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	126.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.75
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	161.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	151 50
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de argint austr.	101 65
Renta de aur austr.	123.95
Losurĭ din 1860	158.70
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1083.-
Acţii de-ale Băncei ung. de creditŭ.	475.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	411.40
Napoleondorĭ.	9.67½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.75
London vista	122.20
Paris vista	48.35
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	46.15

Cursulŭ pieţei Brașovŭ.

Din 3 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.62	Vênd.	9.67
Argint român.	Cump.	9.57	Vênd.	9.64
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.64	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.74	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	128—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.10	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	11.05	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.